

Izhaja v Trstu vsak
= petek popoldne =
uredništvo in upravnništvo
ulica Boschetto št. 5. II. nad.
= Telefon št. 1570 =

Delavski List

Posamezna številka
= 6 vin. =
Inserati po dogovoru.
Naročnina za celo leto
4.20 K., pol leta 2.10 K.,
četrt leta 1.05 K. - Ino-
zemstvo več poština.

Glasi slovenskih socialistov na Primorskem.

Po volitvah.

V zadnji št. «Delavskega Lista» smo precej odkrito povedali, da so za nas izpadle volitve zelo neugodno. Zakaj? Vzrokov je mnogo. Bilo je pač vsega nekoliko. Najglavnejši vzrok pa je, da smo delali zelo premalo in se zelo preveč pripravili. To bi bilo pravzaprav skoraj vse.

Doživeli smo volilen nevspeh. Zaradi tega ne bo še socializma konec. Nam služijo volitve imenitno v svrhu agitacije. Izid volitev je večkrat pravična, večkrat krivična mera resnične moči posameznih strank. Mnogokrat igra pri volitvah veliko vlogo slučaj. Zmaga ene ali druge stranke je mnogokrat odvisna od slučajnega razpoloženja politično nezavednih volilcev. Pri volitvah, kjer nastopa veliko število politično nezavednih volilcev, igra jako lepo vlogo denar in korupcija. Izid sedanjih volitev, posebno v IV. mestnem in II. okoličanskem volilnem razredu je za nas jasen in pravičen izkaz naše moči. Sedaj vemo koliko nas je prepričanih in zavednih socialno-demokratskih volilcev. Lahko rečemo, da nas je malo; lahko, da nas je veliko. Kakor se vzame. Premalo za vseh 20 mandatov v IV. mestnem in II. okoličanskem razredu. Premalo celo za 10, ki jih bomo imeli v mestnem svetu. Malo, ako pomislimo na naše dolgoletno delo med delavstvom, za delavstvo in socializem. Veliko, ako upoštevamo težavno in ogromno delo, ki ga vršimo kot agitatorji, predno se nam posreči pridobiti delavce na naše shode, predno se nam posreči pripraviti ga, da prične razmišljavati. Veliko, ako upoštevamo boje, ki jih ima posameznik sam s seboj, predno se mu posreči ostreti se vse spolno predsodkov, ki mu branijo voliti socialistično, ki mu ovirajo pot v socializem, predno postane svoj.

Doživeli smo volilen nevspeh. Morda nekoliko tudi zaradi tega, ker smo hoteli biti samo socialni demokratje. Želeli smo pač poslati v mestni svet kolikor mogoče večje število opozicionalnih zastopnikov. Ampak nismo hoteli biti v mestnem svetu samo kot opozicija, temveč tudi in v prvi vrsti kot socialni demokratje. Želeli smo, seveda, da bi imeli v mestnem svetu kolikor mogoče lepše število svojih zastopnikov, ampak nismo hoteli, da bi bili naši zastopniki včasih primorani ozirati se tudi na protisocialistične želje politično nezavednih volilcev. Nismo hoteli, da bi bili naši zastopniki podvrženi vplivu sicer svojih, toda nesocialističnih volilcev. Po ožjih volitvah v IV. vol. rdredu je pisala «Edinost», da je bila naša dolžnost, da bi bili pri ožjih volitvah glasovali mi za slovenske narodne kandidate, ker bi se bilo, ako bi bili izvoljeni, povečalo število opozicionalnih poslancev v mestnem svetu in deželnem zboru. Mi bi bili lahko kandidirali

v IV. mestnem razredu, samo italijanske socialne demokrate. Mi smo prepričani, da ital. nacionalci ne bi bili vodili proti nam tako ostudnega boja in prepričani smo, da bi bilo v tem slučaju izvoljenih vseh 16 socialno-demokratskih poslancev. Tudi na ta način bi bili lahko povečali število opozicionalnih zastopnikov. Ako bi bili sprejeli ponujeni nam kompromis ital. nacionalcev, mi bi imeli lahko mesto 10, 12 zastopnikov. Samo da bi bili hoteli. — Tudi tako bi bili povečali opozicijo. V prvem in v drugem slučaju bi bili povečali opozicijo z našimi zastopniki. Ampak kako bi bili «Edinost» upila, da ne bi bili mi postavili v mestu tudi slovenske kandidate, in kako še, da bi bili mi naredili z italijanskimi nacionalci kompromis. V tem slučaju «Edinost» ne bi bila hotela razumeti, da smo kaj takega naredili samo zato, da povečamo opozicijo. Tedaj ne bi bilo nič pomagalo, da bi prepričevali «Edinost» da je bilo tako potrebno nastopiti iz taktičnih razlogov.

Lahka nam je bila pot do volilnega vspeha. Toda mi nismo hoteli niti za las preko našega programa. In v tem tiči dejstvo, da se je prav zaradi našega odločnega in skrajno socialno-demokratskega nastopa, stranka začela čistiti vseh negotovih elementov, ki sicer spadajo k opoziciji pa ne socializmu. In to je naš vspeh s katerim smo popolnoma zadovoljni slovenski kakor tudi italijanski socialni demokratje.

Pri teh volitvah smo tedaj zavzeli skrajno socialno-demokratsko stališče. To je pot po kateri je treba vedno naprej. Položaj, ki si ga je vstvarila stranka s tem svojim nastopom, izključuje za vedno, da bi pri bodočih volitvah glasovali za nas volilci, ki niso socialni demokratje.

Pri teh volitvah je dobila v IV. t. j. v delavskem razredu veliko glasov slovenska narodna stranka. Ta stranka ima še za dogleden čas zagotovljen vir svojih volilcev IV. mestnega razreda. Trst rabi in bo rabil vedno več delavne moči. Domače delavne moči primanjkuje. Za domačo rabo, je bilo domačega delavstva v Trstu že davno premalo. Trst ni veliko industrijno, marveč veliko trgovinsko mesto. Zato rabi malo kvalificiranega in veliko nekvalificiranega delavstva. To nekvalificirano delavstvo pa prihaja v Trst največ iz slovenskih dežel in sicer iz kmetov, kjer se vrši polagoma, kakor smo svoječasnó natančno opisali, proletarizacija.

Komaj s kmetov došli delavec je v mestu popolnoma zadovoljen i z delom kakor tudi z mezdo. Tu dela manj in zasluček je večji nego na kmetih. Je tudi manj izobražen in je z dohodki zadovoljen, ker še ne čuti vseh tistih potreb, ki jih ima mestnega življenja vajen delavec. Ker mu je delo lažje in mezda popolnoma zadostna, ne občuti teže kapitalističnega izkoriščanja.

kruhek v industrijskih krajih, naj si bode pa v kamenolomih, tvornicah ali železnicah, vlada mednarodno bratstvo in sloga. Seveda, da šovinističnim liberalnim razdirateljem ta vez ni nikakor všeč, je samo po sebi razumljivo.

V deželi prijezerski se nahaja v industrijskem oziru čudovito razvita vas Navršina, katero hočem kot potnik v pravi luči in besedi pokazati.

Navršina, kakor že prej omenjeno, je sloveči industrijski kraj; leži med kamenitimi holmi, v kotlu podobni dolini ob robu velikega jadrilskega bolj morju kot jezeru, podobnega jezera. Navršinska vas šteje preko 2000 duš prebivalstva najrazličnejših naziranj, šeg, in značajev. V tej vasi najdeš večino pripadancev socialistične ideje ne samo med delavci ampak tudi med kmeti in posestniki.

Na takozvani „višji stopnji“ kulture se nahaja slovensko-italijanska liberalno-klerikalna „naprednega“ mišljenja obstoječa struja buržoazije, katera je pa radi trgovinskih odnosov industrijskih razlogov tudi mednarodna, v javnosti ni radi jezikovne ali narodne razlike v nikakem sovraštvu med

Vzgojen v duhu, «ubogaj svojega nadpostavljenega», ne zaupa socialno-demokratskim organizacijam in socialni demokraciji o kateri je slišal naj grozovitejše povesti. Vzgojen je tudi v narodnem duhu. Ne čuti ne potrebe ne zavesti pridružiti se socialistično organiziranemu delavstvu. Narodna društva, sedaj, N. D. O. ga kmalu in lahko dobe v svojo pest. Tam ostane ter je njihov volilec. To je vir narodnih volilcev slovenskih. S takimi delavci pa tuk. slov. narodnjaki nimajo samo material za svoje afirmacije, marveč ovirali bi tudi — ako se kmalu ne spremeni — vsako socialno-demokratsko delavsko gibanje na škodo delavstvu. Iz teh delavcev skušamo mi napraviti socialne demokrate. Ampak za vsakega delavca, ki vzamemo mi narodnemu taboru, dobe narodnjaki pet novih delavcev. Redki so slučajji, da pride iz kmetov v Trst zaveden socialnodemokratski delavec. Tako naraščajo čete narodnjakov štirikrat bolj nego naše.

Ako tedaj hočemo, da bo delavstvo prihajajoče v Trst iz dežele, mesto narodnjakov množilo čete razredno zavednega delavstva, je potrebno, da poleg dela v mestu v tovarnah med delavci, moramo začeti s socialistično agitacijo tudi na kmetih. Drugače bo vedno premalo število glasov, ki jih rabi naša stranka da se uveljavi v javnem življenju.

O izobraževalnih društvih

V socialno-demokratski stranki je nujno potrebno, da se skrbi za izobrazbo.

Zanimivo bi bilo iskati vzroke zakaj se je baš v zadnjih letih tako začelo vse navduševati za izobrazbo. Zlasti za politično izobrazbo. Tem zanimivejše, ker vidimo v vsakdanjem političnem življenju slovenskem, da spričuje baš o vsem drugem, samo o politični izobrazbi jako malo. Saj še ni davno, ko je konstatiral kranjski dr. Krek, da je naše javno življenje sedaj na tisti stopnji kjer je bilo svoje čase fantovsko: na besedo se je odzval kol, za kolom poleno.... Saj tudi še nismo pozabili kako je član Slovenčeve redakcije pozival na boj s vsemi sredstvi proti učiteljstvu. Saj vidimo vsak dan, (Posebno v Trstu) da je intoleraanca nasproti političnemu prepričanju rojaka iz drugega političnega tabora, vedno večja. Tako narašča, da je nadškof goriški sam poučeval mladeniče na zborovanjih in pri pijači, da so vse forme dvorjanstva prazne, če niso prepojene s krščanskim duhom. In v Narodnem domu v Trstu se še vedno uči, da vsa izobrazba ni nič vredna ako ni prepojena z narodnim duhom.

Nasprotniki tedaj zelo potrebujejo izobraževalnih društev, prave izobrazbe. Prvi znak, da je človek izobražen, je, da je toleranten nasproti prepričanju človeka iz drugega političnega tabora. In če vidimo,

da voditelji naših nasprotnikov kako uče svoje ovčice, kaj naj si mislimo o ovčicah samih, kaj naj pričakujemo od njih boljšega.

Vzvišeno nad vsak dvom je, da ne klerikalci, ne liberalci, ne narodnjakarji nimajo brige za pravo izobrazbo, za izobrazbo kot tako. Vsi se brigajo samo za tisti del izdrazbe, o katerem se jim dozdeva, da bo pospeševal njihove strankarske interese. Vse drugo, ali zamolčujejo, ali zanikujejo ali pa pobijajo.

Povdarjali smo še, da socialna demokracija mora skrbeti a priori za izobrazbo svojih pristašev. To je nujno in potrebno.

Pri nas na Slovenskem so se nekda (in se deloma še vedno) perhorešcirala razna izobraževalna društva kakor da bi ovirala politično delo in politične vspehe. Toda brez temelja, na kojem zida izobrazba, ni mogoče dosegati političnih vspehov; vsaj trajnih ne. To se je spoznalo sedaj tudi pri nas.

Zakaj je socialni demokraciji potrebno, da se briga za izobrazbo svojih pristašev?

Zato ker neizobražen človek niti socialist ne more biti. Socializem temelji na dokazani vedi. Kdor se z vedo ne peča, vsaj kolikortoliko, nima pojma o izobrazbi, tudi ne o socializmu. Socializem je znanstvena podlaga vsemu delu socialno-demokratske stranke. Kdor ne razumeva socializma, tudi ne more poznati praktičnega dela socialno-demokratske stranke. Zatorej tudi ne more biti dober in zanesljiv pristaš stranke, na kojeva bi se moglo vselej in nedvomno računati.

Socialnidemokraciji, ki ne zida vsega bodisi na vero ali na narodnost, mora tedaj biti na tem, da si pridobi pristašev, kojih strankarstvo temelji v lastnem njihovem prepričanju. Socialnademokracija mora tedaj v svojih pristaših vzbuditi tako zavednost, da si morejo vstvariti svoje prepričanje sami. Le taki pristaši bodo vedeli da so socialisti in zakaj ne morejo biti nič drugega. Vsi drugi morejo biti polovičarji danes krop, jutri voda.

Ako si pribori socialna-demokracija pristašev, ki so socialisti — ne zato ker verujejo ampak ker vedo in spoznavajo, tedaj je zidano na dobrem temelju, ki se ne poruši nikoli.

Iz tega se vidi zakaj da vsak posamezni sodrug potrebuje izobrazbo.

Vsak socialist pa potrebuje izobrazbo *zlasti zato, da sam sebi zadošča v duševnem oziru; da se gmotno tem lažje povzpne na višjo stopinjo; da se lahko meri z nasprotniki in se bori zoper njihove nazore odnosno predsodke; da lahko pridobiva novih pristašev svoji stranki, da je agitator.*

Kako po skrbeti za izobrazbo v socialni demokraciji? Tu ne bodete čitali nič posebnega, niti novega.

Vsako delo dosega razmeroma največji vspeh, če je primerno organizirano. Tako

seboj in to že radi neobhodno potrebnega bon — tona navršinskih industrijalcev.

Navršina je skoraj svetovno poznan kraj, ker tam se izdeluje iz ogromnih kamenitih kolosov različne stavbene predmete za tu in inozemstvo. Prijazna vas nudi trudnemu potniku vsega česar mu treba. Prijazna mamica v restavraciji pri Slovencu te kaj dobro postreže, ravno tako si tu prijazno sprejet v restavracijah pri Franjotu Listopadu, S. Jeremiju in I. Pleseju, kar močno povspenjuje dotok izletnikov. Navršina ima razum različnih društev, še godbo, pevsko društvo in kujižnico. Sredi navršinske vasi se dviga neravno visok cerkveni stolp, katerega kupla je podobna stilu pravoslavni cerkvenih stolpov. Pred cerkvo se nahaja prostoren trg z lepim drevoredom divjih kostanjev pod katerimi zamoreš s prijazni navršinskim domačinom na klopi v senci sedeč, veselo kramljati. Na trgu stoji krasen obelisk patrijotskega značaja, na katerega zamorejo biti navršinski občesponosni, in to tudi so. Drugih historičnih znamenitosti ti Navršina ne nudi, ker jih ni v tej kotlini, razum velikanskih v tla izkopanih kamenolomov iz katerih se

privajajo velikanski kameniti bloki na dan, kar tvori, kakor že prej rečeno, industrijo in glavni zaslužek v Navršini in njej okolici.

Navršinska vas kot veleindustrijski center je uvrščena glede deželnozborskih mandatov v vrsto mest prijezerske dežele ter ima enega dušebrižca, ki ima na razpologo dva farovža ter več boljše nji v čast in ponos radodarnega občinskega starešinstva. Občinska uprava se nahaja v rokah liberalno-klerikalno napredne stranke, pri kateri „kot vazalni občinski upravi“ ima vedno neizogiben dušebrižec Largo prvo besedo. Na čelu navršinske občine stoji župan J. Jeremija, prijazen in brohoten možiček okrogle postave, mišljenja je liberalnega in velja kot ekstremen narodnjak, ki pa radi svojega začasnega mednarodnega prepričanja — namreč ko se gre za kupčijo in kadar potreba kaže — spreminja erke svojega imena, kakor kameleon barve. Ostalo starešinstvo navršinske vasi z malimi izjemami najde navadno glavno zaslonbo pri dušebrižcu Largotu, oziroma pri ta rudečemu Tonetu moškardinu, kateri tvori glavo navršinskega klerikalnega zmaja.

Utrinki iz Navršine

resnična dogodbica.

Spisal ZVONIMIR Z.

Kdo ne pozna prijezerske dežele vshodne monarhije? Znamenita dežela je ta, ne morda samo zaradi nekaterih industrijskih krajev, ampak zanimiva je tudi zaradi različnega površja. Ako gledaš proti severni strani, vidiš gorske pleše, tu pa tam s prilitkavim hrastičjem ali nizkim grmičjem obraščena vazam podobna površja. Različni romantični pojavi vsilijo popotniku pozornost; tam gojzd, tu močvirje, tam prostrane ravnine nasajene s trtami in zelene prijazne livade, tu zopet prilitkavi holmi s plešastimi buticami.

Prijezerska dežela je torej zaradi njenih različnosti jako interesantna. Na njej živita dva vedno v laseh s nahajajoča naroda, ki se bojujeta z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi, za svoj obstanek in komando v deželi. V tej prijezerski deželi vlada med „ta boljšim“ prebivalstvom in kmetistvom narodni šovinizem, a med delavskim prebivalstvom katero služi borni

je tudi z izobraževalnim delom. Ako izobraževalno delo ni enotno, se izvršuje veliko težje in žanje premalo vspehov v primeri s trudom.

Izobraževalnih društev potrebujemo; ta društva morajo biti med seboj organizirana. Ta društva so potem v strankinem telesu kakor žile, koder se pretaka kri izobrazbe.

V izobraževalnih društvih naj se prirejajo predavanja, poučni razgovori, zabave, veselice, pevski zbori, knjižnice, čitalnice i. t. d. Izobraževalna društva se mora posebno priporočati, da združujejo v sebi mladino, ki je baš šoli odrasla in ki ne ve kam bi krenila. Za človeka je najvažnejše, kakšna je njegova vzgoja v času od 14-18 let. Takrat vse vre v njem. Če zaide v napačne roke, je navadno izgubljen za vedno. Izobraževalna društva naj nadomestjujejo šolski poduk v modernem mislu.

Na izobraževalna društva, poleg strokovnih organizacij se bomo tedaj morali ozirati. In naša naloga je sedaj, da organiziramo izobraževalno delo, ki nam bo gotovo doneslo potrebnih sadov.

Tedaj na delo!

Dr. D.

Čudno gospodarstvo.

Dopis iz Nabežine.

Tržaška „Edinost“ je vedno vsa iz sebe, da le more zagovarjati posestnike proti nemaničem. Tako je tudi „Edinost“ zagovarjala gospodarstvo nabežinske občine. S posebno vno je pa zagovarjala „Edinost“ zadnje protiljudske in protinarodne sklepe naših občinskih gospodov.

Po shodu v Nabežini, na katerem smo oostro napadali to čedno gospodarstvo naše občine, so se naši občinski možje sešli takoj na občinsko sejo. — Na tej seji se je z vsemi proti enemu samemu glasu glasu sklenilo da se odvzame tuk. godbenemu društvu letno podporo 300 kron. (Župan Caharija je pa na svojo pest odvzel temu društvu še sobo v kateri so se naši goede učili.)

Ravno tako, s vsemi proti enemu samemu glasu se je odvzelo podporo tukajšnjemu pevskega društvu, kateremu je bil nekdanji župan sam predsednik in kateremu se danes prndseduje naš podžupan gosp. Nemeč. Temu društvu se je odvzelo brezplačno najemnino društvenih prostorov.

Javni ljudski kujžnici se je tudi odvzelo podporo t. j. svoto skatero je društvo lahko plačalo najemnino društvenih prostorov. In pomisliti je še treba, da ima to društvo v pravilih, da v slučaju razpusta pripade imetje občini.

Vzelo se je tedaj iz maščevanja podpora tem trem splošno kulturnim in narodnim društvam. Zakaj. S tem občina vendar ne bo dokazala, da je njeno gospodarstvo idealno. Dolžnost občine je podpirati vsako kulturno ustanovo, vsako društvo, ki ima namen pospeševati izobrazbo občanarjev.

Najbolj odurno pa je, da je župan sam na svojo pest brez sklepa občinske seje odvzel društvene prostore godbenemu društvu. Zakaj vse to. Ljudstvo ima vendar pravico kritizirati občinske zastopnike, ako je njihovo postopanje v občini proti ljudsko. Zaradi take kritike se pa občinski zastopniki ne smejo prav po otročje maščevati nad društvi, ki nimajo prav nič opraviti s sklicatelji shoda in s shodom samim.

Morda je pa župan zato predlagal da se odvzame podporo rečenim trem društvom

Spominjajmo se krasnega pomladanskega dne . . . meseca majnika v Navršini! Zgodnje solnce je izlivalo svoje prve tople majnikove žarke na strehe navršinske vasi že v zgodnjih jutranjih urah. Na ponosnih vrhih divjih kostanjev navršinskega drevedreda, se je čulo prijetno petje škinkovcev, a iz bližnjih streh se je slišalo veselo cvrčenje „živ zav“ nagajivih vrabcev, kateri so po kratkih presledkih se spuščali iz streh v cestni prah a kmalu zopet kot blisk zleteli na strešne žlebe. Na mah se je pripodila četa bosopetecv dvigaje gost prah po navršinskem trgu in razpodila strešne kričave v bližnje njive. Na odločen poziv navršinskega redarja so se pa naši besopeteci brez obotavljanja, mrmraje zgubili, v neko ozko ulico.

Zvonovi so zadoneli iz lin in vabili vaščane k službi božji. Z nenavadno vnetostjo je vrelo navršinsko občinstvo že v zgodnjih predpoldanskih urah po trgu gor in dol, kar je dalo povod misliti, da se isto pripodilja na nekaj izvan reden prazničen dogodek. Podlično urejeno lopico gostilničarja I. Pleseja, je bila zbrana mala družba „ta boljših“ iz navršinske vasi prijezerske

bo da, zato s svoto podpor plačal pojedino? Morda je mislil, da tako dokaže, da je občinsko gospodarstvo pravo in da se izogne nadaljni kritiki? Moti se. Še več nego prej se je gospod Zacharia pokazal, da nima ne smisla ne volje gospodariti z občinskim imetjem ljudstvu v korist, ker odtegovati podporo ljudskim izobraževalnim društvom je ravno toliko. kakor da bi se jemalo ljudstvu mrvo vsakdanje duševne hrane.

V občinskih sejah se ne sme sklepati v imenu maščevanja, marveč trezno in vestno je treba vsako stvar ogledati iz vseh strani predno se jo odobri.

Toda med tem ko je gospod župan Zacharia z vso vno zagovarjal naj se vzame omenjenim društvam podporo, ostane še vedno fak, da so občinski očetje požrl pri slovesni pojedini ob priliki blagoslovljanja pakopališča 307 kron občinskega imetja. Kako se strinja to z odjemanjem podpor izobraževalnim društvom?

Pa še nekaj družega: Na občinski seji dne 30 avgusta 1901 se je sklenilo, da od tedaj naprej bo plačal župnik Čargo od svoje nove hiše mesečno 30. K najemnine. Od takrat do danes pa gospod Čargo ni plačal še ničesar. Ako zračunamo najemnino, ki bi, po sklepu rečene občinske seje, moral plačati gospod Čargo od 1 septembra 1901 pa do 30 junija 1909 znaša ta stvar lepo svotico 2820 kron. In ako obrestujemo to svoto po 6% pridedmo (če ne obrestujemo tudi od leta do leta narastle obresti) do druge svotice 169.20 K. Skupaj 2989.20 kron katere dolguje gospod Čargo naši občini. Zakaj občina ne izterja od njega ta denar. To, gospodje bi bilo pravo gospodarstvo, ne pa jemati podpore nedolžnim izobraževalnim društvom.

Sedaj pa, da bodo gospodje še nekoliko bolj kuhali jezico proti tukajšnjim delavcem, povemo še sledeče:

Sorodniki našega župana, (brat in svak) sta pregledovala računov. To je proti zakonito, in bo treba napraviti temu proti zakonitemu stanju naglo konec.

Pečat našega župana je po mesece in mesece v rokah tajnika v odsotnosti župana. To je tudi protizakonito.

Pokopališče, pravijo, da je stalo mnogo zaradi tega ker so morali voziti v Nabežino zemljo iz Dolin. Mi pa povemo ob tej priliki še to: Delo pri pokopališču se je dalo v režijo občinskemu blagajniku (kar je, samo posebi se razume, protizakonito). Ta je potem oddal delo nekemu kalabrežu, ki je opeharil blagajnika za 700 kron. Občinskim očetom in županu se je opeharjeni blagajnik smilil in so mu iz občinske blagajne pokrili del opeharjene svote.

Zato in ne zaradi družega, gospodje, je stalo pokopališče občino zelo drago.

Toda, da končamo za danes. Tržaška „Edinost“ zagovarja naš občinski svet kateremu županuje naš Zacharia in v katerem sede štirje italijanski posestniki med katerimi je celo en iredentist. „Edinost“ zagovarja našega „Zachario“ ki je delal na to, da so bili izvoljeni v mestni svet raje 4 italijani nego 4 slovenski delavci. Tega ne bodo domači delavci nikdar pozabili. Sedaj kličejo gospodje v Nabežino N. D. O. Kako so smešni, v svojem otroškem strahu, Nabežina ni vstarijena za N. D. O. in kmalu bomo tudi pokazali, da niti za afarista ala Zacharia ni in ne sme biti naša Nabežina.

dežeic, katera je polglasno veselo kramljala smebljala in posvetovala se o nekeji stvari, kako bi se neki dalo na najbolj imeniten način izvesti in potrebno urediti. Izza vogala farovža pričapljala je neizogibna pomožna kuharica Linca Kranjčnjakova in zavila z neizmerno hitrostjo v gostilno S. Jeremije. Kmalu na to pripodila se je preko tega precejšnja čreda goved, katera je z čudno živalsko pažnjo motrila gručo „ta boljših“ pod lopico I. Pleseja, na to, zamolklo zamukala, in v hitrih skodih zbeležljala v ozko ulico ob zidu starega Farovža št. 2.

Zadoneli so vnovič zvonovi in pobožno je capljala množica vernikov v uotranjost hrama molitve in tolažbe. Zopet je nastala tišina na trgu navršinskem, slišalo se je le bučenje cerkvenih orgelj pokašljevanje pred cerkvenimi vrati stolčnega občinstva, ponovno petje škinkovcev in živ zav porednih vrabcev. Tu pa tam zaloputnila so vrata gostilne S. Jeremije, skozi katera so nosile ženske v zavitkih, na videz jedilne stvari bolje vrste.

(Dalje prih.)

DEŽELNOBORSKE VOLITVE V TRSTU.

V soboto 19. t. m. se je vršila ožja volitev v VI volilnem okraju III volilnega razreda. V ožji volitvi sta bila naša dva kandidata Paulich in Pittoni z italijanskimi nacionalci.

Pri ožji volitvi sta bila izvoljena italijanska nacionalca Benvenuti in Rastelli.

Glasovi so bili razdeljeni tako:

oddanih glasovnic	526
belih glasovnic	7
neveljavnih	3
veljavnih	519
Valentin Pittoni	249
Štefan Paulich	248
Anton Benvenuti, ital. nac. .	271
Vito Rastelli, ital. nac.	270

Poslednja sta bila tedaj izvoljena z večino 20 odnosno 21 glasov.

Italijanski nacionalci so pri teh ožjih volitvah razvil velikansko agitacijo in se pri tem niso sramovali poslužiti se vsakih vredstev. Tako so n. pr. natisnili več izvodov izjave Silvija Pagninija, ki je bila objavljena v Piccolu v petek 18 t. m. potom katere je Pagnini naznanil svojim volilecem da odloži svoj mandat. To izjavo so pošiljali v zaprtih zavitkih socialno-demokratskim volilecem in so izjavi priložili belo glasovnico, češ naj gredo glasovati s prazno glasovnico.

Potem so pošiljali slovenskim volilecem pismo, ki je bilo pisano v grozni slovensčini, v katerem so pozivljali slovenske volilce naj ne glasujejo za socialne demokrate, kakor je to ukazalo pol. društvo «Edinost», marveč naj glasujejo z belimi glasovnicami. Tudi so italijanski nacionalci šli do posameznih slovenskih trgovcev, ki so imeli pravico glasovati v III vol. razredu, ter jih rotili, naj v imenu sovražstva do socialnih demokratov ne glasujejo zanje marveč z belo glasovnico. Ni treba še posebej omeniti, da so tudi nakupili in drago plačali več legitimacij ter poslali ž njimi glasovati svoje «morete». Tako je gotovo, da je več slovenskih trgovcev glasovalo pri ožji volitvi za ital. nacionalce mesto za socialiste in gotovo je tudi, da je nekotilo prijatelj Silvija Pagninija oddalo ali bele glasovnice ali pa glasovalo za ital. nacionalce. Za poslednje so glasovali pri ožji volitvi tudi Nemei, mazinanci in tistih par, ki so pri prvi volitvi oddali glasove za glasovitega zdravnika Depangher.

Tako je ital. nacionalna stranka ohranila ital. značaj mesta z neitalijanskimi, vladnimi in klerikalnimi glasovi.

Gospodje pač nimajo nobene pravice radevati se svoje zmage.

Pri teh ožjih volitvah se je pa zopet pokazalo, kako meščanstvo vseh narodnosti se družu v boju zoper socialno-demokracijo.

Volitve v II volilnem razredu.

Vršile so se v pondeljek 24. t. m. Naša stranka je postavila v tem privilegiranem razredu štiri števene kandidate, in sicer: Puecher, Cerniutz, Nicolich in Doff-Sotta. Izvoljeni pa so bili vsi kandidati ital. nacionalne stranke in sicer: Braidotti, Brocchi, Soletti, v prvem vol. okraju; Cosulich, v drugem volilnem okraju; prof. Adam, Nordio, Ravasini in Weil v III vel. okraju; Morigio, Picciola, Suttina in Zanolla v IV vol. okraju; Doria, Fiamin in Minas v V in Stadler v VI vol. okraju. V vseh volilnih okrajih so dobili ital. nacionalci 2069 glasov; slovenski narodnjaki 422; nemški narodnjaki 310; krščanski socialci 210, socialni demokratje 141; republikanci 55. Vpisanih volilcev je bilo v vseh 6 volilnih okrajih 4152, volilo je pa 3494 t. j. več nego 84%.

V I. mestnem volilnem razredu.

Vršile so se v petek dne 25. t. m. Izvoljeni so bili vsi italijanski nacionalci in sicer: Luzzatto, Alberti in Rusconi, prvi volilni okraj; Jakob Gasparo, v drugem vol. okraju; Valerio, Reiser, Samaja in Bernardino v III vol. okraju; Piani, Richetti, Mordo in Cumar v IV vol. okraju; Banelli, D'Osimo, Zammattio, v V vol. okraju in Teodor Costantini v VI vol. okraju.

V I. okoličanskem razredu.

So se vršile volitve tudi danes v petek 25. t. m. Izvoljeni so vsi slovenski nacionalci in sicer:

Anton Sancin in dr. Wilfan v I volilnem okraju; dr. Rybaš in dr. Slavik v II volilnem okraju; Al. Gorjup, Martelanz, dr. Martinis in Pertot v III volilnem okraju.

**

Dosedaj je izvoljenih 76 poslancev in sicer 12 v okolici ter 64 v mestu.

Po strankah se delé: 54 je italijanski

nacionalcev, 12 slovenskih narodnjakov ter 10 socialnih demokratov.

4 poslance bo izvolila sedaj obrtno-trgovinska zbornica ki bodo najbrž tudi italijanski nacionalni.

Domače stvari.

Italijanski nacionalci še vedno vpijejo, da so italijanski sodrugi izdajalci naroda, ker so kandidirali v IV mestnem volilnem razredu tudi dva slovenska socialna demokrata. Nam se zdi da gospodje vendar niso in ne morejo biti toliko razžaljeni, kakor se delajo. Zraven svojega vpitja pa imajo še pogum pripovedovati po svojem časopisu, da se je naša stranka s takim korokom izneverila brnskemu narodnostnemu programu. Človek bi se zjokal, da ne bi bil prepričan, da gospodje niso nikdar prečitali našega brnskega programa, kajti žalostno bi bilo za nacionalne možgane, ako bi tako narodnjakarsko-tolmačile naš protinarodnjakarski brnski program.

Dejstvo, da je naša stranka kandidirala v mestu dva slovenska socialna demokrata, je samo gola posledica našega socialno-demokratskega in mednarodnega programa. „Piccolo“ in compagnia, bi se moral pač že enkrat naučiti, da je za nas vseeno, če so naši kandidati vsi italijanske ali vsi slovenske narodnosti. Za nas je glavno, da so naši kandidati socialni demokratje, naj prej in pred vsem socialni demokratje. Sicer pa je v Trstu ne samo veliko število Slovencev, marveč tudi lepo število slovenskih socialnih demokratov. In čut mednarodnosti zahteva, da se tudi te upoštevata.

Slovenski socialni demokratje so že neštokrat pokazali, da znajo biti res mednarodni. Vsikdar že, pri vsakih volitvah v Trstu so naši sodrugi vedno glasovali za naše kandidate, če tudi ni bilo vmes nobenega slovenskega socialista. Hoteli so sedaj vedeti ako so tudi ital. sodrugi ravno tako trdo mednarodno prepričani. Sicer pa naj se «Piccolo» le potolaži. Kar se nam ni posrečilo sedaj, se nam bo posrečilo prihodnjic poslati v mestni svet tudi dva slovenska socialnodemokratska poslanca.

Demonstracije. Danes zvečer so uprizorili ital. nacionalci demonstracijo v proslavo zmage ital. nacionalne stranke. Par sto mladeničev je po raznih ulicah novega in starega mesta prepevalo italijanske narodnjakarske pesmi. Kmalu se je pa nabralo lepo število socialnih demokratov, ki so kvarili ital. nacionalistično demonstracijo. — Na velikem trgu je prišlo med socialisti in ital. nacionalci do spopada. Ital. nacionalci so ukazali najprej kavarno «Municipio» zapreti, potem so pa začeli lučati proti soc. dem. stolice. Naravno da so naši odgovarjali tudi s stolicami in palicami. Kmalu je pa prišla policija in je stranki razdelila.

Nato je odšlo kakih 50 mlečnozobnežev iz velikega trga po Korzu prepevajoč v varstvu redarjev nacionalistične pesmi. V ulici S. Caterina so se naši in ital. nacionalci zopet spopadli. Ital. nacionalci so tu tudi vstrelili z revolverjem. In zopet so prišli redarji ter stranki razdelili. Kmalu nato je pa začelo deževati in ital. nac. so se poskrili v kavarno Chiozza. Pozneje so naši priredili tudi kavarno Chiozza srenado z zvižganjem in prepevanjem socialističnih pesmi. Policija je aretira samo eno osebo. Cel dan so ital. nacionalci pošiljali po hišah vabila naj se zvečer vžge sveče na oknih. Toda malo malo se je odvzelo temu vabilu. Iluminirana so bila okna podstrešij in smpatja kako okno v I. ali II. nadstropju. Razsvetljava je bila tedaj nad vse klavrna, kakor je bila klavrna demonstracija in kakor je klavrna zmaga ital. nacionalistične stranke. Bog jim daj pamet.

K stavki voznikov. Pri zadnji stavki so vozniki v okolici pod vrhovnim poveljstvom g. dr. Mandiča zmagali. Ne bo pa morda škodavalo, če omenimo še par besed o tem boju in o tej «zmagi».

Boj se je vodil proti podjednikom Turku in drugim. Tako so povedali voditelji štrajka takoj pri začetku. Pozneje, in sicer zdaj pred volitvami, je pa neki narodnjak povedal, da so se bojevali z magistratom. Zdi se mi namreč, da so nekako takole zvenele njegove besede: «Glasujte vsi za naše narodne kandidate, ker čim več jih bo izvoljenih, tem boljše bo za vas. Pomisliti morate, da če bi mi dosedaj imeli v občinskem svetu več zastopnikov, ne bi štrajk voznikov trajal toliko časa.»

Povejte, gospod Mandič, s kom ste se bojevali, s podjetniki ali z magistratom? Bodite odkritosrčni in recite razločno, da bodo vsi razumeli: Ne vem! Le toliko vem, da bom zmagal!

In mi bode mo tudi odkritosrčni in povedali bode mo, da ste Vi v resnici zmaga-lijali da prav lahko triumfirate. Po štirih mesecih so se uresničile vaše želje: osnovali ste že prvo zadrugo (in sicer slovensko zadru-go) in po štirih mesecih ste povzročili, da je ta zadruga dobila delo. Razun tega se je izpolnila še druga želja: pridobili ste si s stavko nemiljivo slavo. Izgubili niste nič.

To je bila Vaša zmaga, zmaga voznikov je pa sledeča: 1) povišalo se jim je, postotod discrimina rerum, 16%.

2) imeli so dobre štiri mesece «urlauba.»

3) nekateri so med tem «urlaubom» živeliv v «sladkej» nadi, da jim ne bo treba več delati in so prodali vole oziroma konje.

4) tisti zadrugarji, ki zdaj vozijo gramoz, izgubigo trikrat več časa kakor prej ker mora gramoz biti čist, kakor tiste deklice, ki pojdejo letos k prvem sv. obhajilu, in ne sme biti debelejši od treh centimetrov. Navsezadnje se jih niti ne plačuje redno, česar pa menda ni krivo vodstvo zadruged, nego magistrat.

Vozniki torej ne triumfirajo, vozniki preklinjajo in preklinjajo upravičeno!

Mandič pa triumfiraj!

Pittoni in Pagnini sta se stepla. Tako je napisal „Slovenski Narod“ ko je povedal svojim čitateljem, da je Pagnini odstopil iz socialnodemokratske stranke. Od kod dobiva „Narod“ svoje informacije nam ni znano; vsekakor bi bilo vredno povedati „Narodu“ da je v vseh tržaških rečeh zelo slabo informiran. Tako slabo, da ne čutimo niti potrebe v „Rdečem Praporu“ odgovarjati na čudovito neumne klobasarije, ki jih objavlja „Narod“ kot dopise iz Trsta. Glede tepeža med Pagninijem in Pittonijem je resnica namreč ta, da je Pagnini doma bolan ter da je bil ravno tisti dan, v katerem pravi Narodda se je vršil rečeni tepež, sodrug Pittoni na Dunaju. Z Dunaja se vendar ni pretepal s Pagninijem v Trstu. Mogoče telefonično o vseh rečeh, o katerih piše „Narod“ tako, kakor da bi mu bile popoldnoma jasne, ne ve „Narod“ ničesar.

Zato bi naprosili mi „Narodovo“ uredništvo naj nikar ne zaupajo preveč svojemu tržaškemu dopisniku, ki sedi cel dan v kavarni Balkan, zre v zrak ter misli, da je zelo važen žurnalist.

Slovanstvo čeških socialnih demokratov je priljubljeno sredstvo naše narodnjakarije za pobijanje slovenskih socialnih demokratov. Če bi mi bili tako narodni kakor češki sodrugi! Stokrat smo to že čitali in slišali, seveda vedno od ljudi, ki ne poznajo ne češke, ne slovenske socialne demokracije, temveč so le slučajno vlovili par po zraku frifotajočih fraz, s katerimi se potem leta in leta politično hranijo. Za presojanje narodnega prepričanja rabijo radi slovansko vzajemnost, odnosno v najnovjšem času neoslavizem. Morda bo torej zanimivo slišati, kako sodi češki socialni demokrat o tem najnovjšem narodnjaškem evangeliju. Poslanec sodrug *Tomašek*, dunajski Čeh, je v parlamentu govoril o tej reči in je dejal:

„Češki socialni demokratje nimajo nič opraviti s takozvanim novoslavjskim gibanjem *buržoazije in aristokracije*. Seveda smo mnjenja, da se tudi slovanskim plemenom ne more odrekatí pravica do kulturne, idealne in gospodarske vzajemnosti, katero so člani drugih narodov vedno nemoteno vršili, zlasti če se zapadni Slovani poljinbolj izključujejo iz kulturne zveze vladajočih narodov v srednji Evropi. Kar zadeva politično stran novoslavjskega gibanja, pozdravljajo češki socialni demokratje vsako stremljenje, ki gre za tem, la se ublaži sovraštvu in kričeče vzajemno tatiranje slovanskih plemen. *Odločno pa bsojajo tiste smeri, ki so jih zastopali osamezni udeleženci na slovanski konferenci v Peterburgu, ki hočejo da bi se okrepcal ruski imperializem in plemenski boj proti Neslovanom.* Z enako odločnostjo bsoja češka socialna demokracija v Nemlji in v Avstriji razglaševani pangermaniem, čegar cilj je zatiranje in germaniziranje Nemecev.“

To je do pičice tako kakor govore in pišejo od nekdanji slovenski socialni demokratje. Pa nič ne de. Jutri že zopet zagрни kak narodnjaški veleučenjaj: Zakaj niste tako narodni kakor češki socialni demokratje?

Ljubljanska N. D. O. fehtari pri — podjetnikih. Denar je verjus nerum, to vedo tudi zizibambule. Ker jim ne pada iz nebes kakor Izraelcem mana v pruščavi in ker delavcev nimajo, ki bi si sami napravili bojno blagajno, razpošiljajo po Ljubljani sledeči cirkular, kateremu prilagajajo r postno položnico: Velecenjeni gospod! kakor Vam je znano, ustanovila se je v

Ljubljani „Narodna delavska organizacija“, ki je že v kratkem času svojega obstoja pokazala svojo življensko moč ter dokazala, da hoče z vztrajnim in energičnim nastopanjem, na podlagi samopomoči pomagati narodnemu delavstvu boljšega položaja. Ker razne internacionalne organizacije izrabljajo naše delavske mase samo kot števeni materijal ob raznih volitvah i. t. d., je samoumevno, da bode „N. D. O.“, ko iztrga delavstvo iz teh rok, ogromno pripomogla k celotnemu narodnemu razvoju. Poznavajoči Vaše narodno čuvstvo, usojamo si vabiti Vas, da tudi Vi pristopite kot podporni ali pa ustanovni član ter nas tako moralno utrdite in materijalno podprete, na potu k našim ciljem. Ustanovnine je enkrat za vselej 50 K. Podpornina 6 K na leto. V nadi, da Vas lahko beležimo v vrste blagohotnih podpornikov „N. D. O.“, se v naprej zahvaljujemo: M. Cimerman, t. č. blagajnik. Slavoj Škerlj t. č. tajnik. Rudolf Juvan, t. č. predsednik. NB. V slučaju da pristopite k „N. D. O.“ v gori navedenem zmislu, izvolite se poslužiti našega poverjenika, ki Vas v najkrajšem času obišče. Okrožnica se razpošilja trgovcem, pa tudi drugim delodajalcem. In ta kompanija hoče organizirati delavce! Danes jemljejo denar od podjetnikov, pa naj jutri vodijo delavce v boj proti tistim, ki jim polnijo blagajno? Kdor ne spozna te brezobrazne sleparije, mora biti slep na obe očesi. Pa bodo zaman izkali med zavednimi delavci tepece, ki se bodo dali organizirati za podrepro gardo izkoriščevalcev.

Goriški deželni zbor se vendar razpusti, ker je vlada obupala, da bi doseglja sporazum med strankami, ob sedanjem položaju je pa delovanje deželnega zbora nemogoče. Nove volitve bodo menda meseca avgusta ali septembra.

Delavci pri N. D. O. so zelo nezadovoljni s političnim društvom «Edinost». Nezadovoljni so zaradi tega ker politično društvo «Edinost» ni hotelo upoštevati želje narodnih delavcev, ki so hoteli, da bi se bilo kandidiralo v II okoličanskem razredu pristaše N. D. O. Tu moramo dati narodnim delavcem prav. Mi se namreč spominjamo, ko je na nekem shodu v Narodnem domu rekel dr. Gregorin, da v slučaju ako bi se hotelo narediti za okolico poseben delavski volilni razred, (bilo je namreč takrat ko je kamora predložila svojo karikaturu volilne reforme) bi oni, gospodje pri pol. društvu «Edinost» prepustili vse mandate v tem razredu socialni demokraciji. Sedaj ima okolica ta svoj delavski volilni razred. Mi nismo zahtevali od dr. Gregorina, da bi bil uresničil svojo obljubo. Ampak če so gospodje res demokratični, kakor vedno trde, če imajo N. D. O. res tako radi kakor pripovedujejo, so morali 4 okoličanske mandate II. vol. razreda prepustiti vsaj N. D. O. Toda gospodje pri pol. društvu «Edinost» morajo pač varovati interese, ki niso delavski in delavci pri N. D. O. bodo sčasoma pač razumeli, da nimajo in da ne morejo imeti z gospodo pri «Edinosti» nič skupnega, in da služijo tej gospodi samo kot stafaža, kot orožje v boju proti interesom delavstva.

V Ljubljani se dogajajo med liberalci in klerikalci jako čedne reči. Klerikalci očitajo razne narodne kupčije liberalcem, zlasti pa ljubljanskemu županu Hribarju, liberalci pa očitajo enake reči klerikalcem.

Pred kratkim je prišla na dan pogodba, ki so jo bili svoječasno sklenili z Nemci liberalci, na kateri pogodbi je bil tudi podpis Ivana Hribarja župana ljubljanskega. Potem je na nekem shodu v Ljubljani klerikalec Lampe pripovedoval kako da roma župan Hribar v Petrograd in Varšavo vsiljevati sebe in svoje kupčijske namene. Hribar je pa tudi na shodu, ki se je vršil pred kratkim v Ljubljani pripovedoval kako da ga je dr. Sušteršič silil naj pristopi v klerikalno stranko. Potem je pa Lampe zopet na shodu obelodanil neko kupčijsko pogodbo, ki jo je bil sklenil Hribar z nekim Paušlarjem. V tej pogodbi se je šlo zaradi vodnih sil na Savi odnosno njih financiranja kjer si je zagotovil Hribar veliko provizijo. V tej pogodbi je neka točka ki pravi, da „*trud in vpliv katerega bo v dosego skupnega podjetja zastavil Ivan Hribar, se smatra enake vrednosti kakor ena osminka vodnih močij*“. Iz tega je razvidno, da je hotel Ivan Hribar imeti profit tudi od vpljiva, ki ga ima kot predsednik „Kreditne banke“ v Ljubljani.

Mi se vsem tem zagonetkam seveda ne čudimo. To so reči ki se dogajajo v kapitalistični družbi in med kapitalisti. Najbolj žalostno je, da se hoče vse take reči splejati na narodna tla. Vse v imenu naroda. V imenu naroda kupčujejo in delajo pogodbe, v imenu naroda delajo kom-

promise s strankami drugih narodov in v imenu naroda se pošteno obrekujejo.

Kadar bo prišlo delavstvo k pameti, bodo gospodje smeli uganjati še nadalje take komedije, seveda, toda vsaj bodo pustili pri miru narod, ki nima pri takih rečeh čisto nič opraviti.

Vitez papeškega reda. Italijanska narodnakarska stranka se kaj rada baha, da je protiklerikalna in svodomiselna. Kako je ta stranka protiklerikalna in — včasih — tudi protivladna, nam je v najlepši dokaz dejstvo, da med izvoljenimi kandidati te ultra liberalne stranke je tudi nek, ki se imenuje profesor Henrik Nordijo ki je vitez papeškega reda.

Oh ti sveti meščanski protiklerikalizem.

Slavnost v Nabrežini. V nedeljo dne 20. t. m. se je vršila v Nabrežina velikanska delavska slavnost v proslavo petnajstletnice ustanovitve tamošnje podružnice železničarske organizacije.

Veselica se je vršila na velikem vrtu restavracije Nemeec. Ves popoldne so odhajale iz Trsta trume delavcev, da v družbi z nabrežinskimi železničarji proslavijo to lepo obletnico. Ob 4 uri popoldne je bilo na prostornem vrtu zbranih na tisoče delavcev iz Nabrežine in drugih bližnjih krajev.

Pri veselici je sodelovala nabrežinska godba ter godba tržaške socialistične mladine ter trije pevski zbori iz Trsta, slovenski, italijanski in nemški delavski.

Ob peti popoldne se je ogromna množica zbrala okolu nalašč zato prirejenega odra, kjer so postavili ta lep dan v krasnih govorih sodrugi *Kopač*, poslanec *Scabar*, zastopnik čeških železničarjev, sodr. *Brodecky*, ter ustanovitelj nabrežinske podružnice železničarjev sodrug *Mavn*. Vsakemu govoru je sledilo burno ploskanje. Ob koncu je še enkrat pozdravil in se zahvalil navzočim za mnogobrojen obisk sodr. *Prijatelj*, sedanjí predsednik nabrežinskih železničarjev in godba je zaigrala mogočne akorde delavske pesmi in „Internationalo“. Ob 6 so se začeli na dveh nalašč prirejenih pohodih, vrteni mladi parčki in vrteli so se pozno v noč.

Prostrani vrt je bil pa zvečer razsvetljen z neštevilnimi rdečimi balončki. Nepozabljev pa nam ostane prizor, ko so odhajali iz Nabrežine tržaški gostje ob 9 uri 55 min. Nad tisoč je bilo oseb, ki so korakale za godbo tržaške socialistične mladine na postajo v spremstvu rdečih zastav in rdečih balončkov. Živela socialistična Nabrežina, živeli železničarji, živela socialna demokracija in enakih primernih klicov, ni bilo ne konca ne kraja. Pred odhodom je godba na postaji še enkrat zaigrala marsiljezo in vlak, ves v rdečih lučih in zastavah je polagoma odšel ter peljal seboj neizbrisne spomine lepe delavske veselice.

Pozneje, ob polnoči je pa odšel iz Nabrežine še en vlak s tržaškimi gosti.

Nabrežinčanom pa priporočamo, da nam še kedaj prirede tako lepo in impozantno delavsko slavnost.

SODRUGI!

Kdor želi napredek naše stranke, ne sme nikdar pozabiti, da je časopisje najvažnejše orožje v našem boju. Vsak napredek našega časopisja je napredek naše stranke, vsak korak, ki ga more zaznamovati naše časopisje, nas približuje delavskim, socialnodemokratičnim ciljem. Razširjajte torej neumorno „Delavski List“, pridobivajte mu nove naročnike, zahtevajte ga po vseh javnih lokalih, v katere zahajate! Ako bo „Delavski List“ krepak in velik, se poveča in utrdi Vaš vpliv na javnost. „Delavski List“ je Vaš glas, skrbite torej, da se bo slišal v vedno širših krogih! — Vse, kar storite za svoje glasilo, ste storili zase, za svojo korist. Agitator za strankino glasilo mora biti vsak posamezni sodrug!

DOPISI. GORIŠKO.

Nabrežina. Popravek. V Zadnje poročilo iz Nabrežine o shodu zaradi naše bolniške blagajnike, se je vrinila pomota. Zapisali ste, da dobi tuk. delavec po 20. tednih bolezní samo še 1. K in 32 vin na dan dopore. Čita naj se pa tako: Prvih dvajset tednov bolezní, dobi tuk. delavec od bol. blagajne 1.32 K na dan podpore. Po 20. tednih pa več ničesar.

SOCIALISTIČNA ZMAGA.

V Zagorju ob Savi so se vršile v nedeljo 20. t. m. občinske volitve.

V III. volilnem razredu je bilo izvoljenih 7 socialnih demokratov in sicer:

Miha Čobal, Josip Repovš, Josip Garle, Jakob Krajšek, Martin Repovš, Franc Koželj in Franc Dernovšek. Dva socialna demokrata sta propadla. Mesto teh sta bila izvoljena en klerikalec in en liberalec. Tedaj, mi gremo naprej! Politični odbor jugoslov. soc. dem. stranke je takoj, ko je izvedel o zmagi zagorskih sodrugov, brzojavno čestital k tej zmagi socialne demokracije. Danes čestitamo tudi mi in upamo, da storimo to lahko v imenu vseh tržaških sodrugov.

Iz stranke.

Socialistična parlamentarna zveza je na svoji seji dne 27. t. m. brez razprave vzela na znanje demisije Silvij Pagninija, ki je, kakor znano, odložil tudi svoj državnoborski mandat. Demisije se je sprejelo enoglasno.

Goriška deželna organizacija naznanja, da se bo vršila letošnja deželna konferenca dne 11. julija t.l. ob 10. dopoldne v prostorih delavskega doma Via Teatro št. 20 s sledečim dnevnim redom; 1.) Poročilo političnega odbora deželne organizacije in poročila krajinoh organizacij; poroča sodrug Josip Petejan. 2.) Poročilo o političnem položaju na Goriškem; poročča sodrug dr. Henrik Tuma. 3.) Organizacija in tisk; poročča sodrug Josip Petejan. 4.) Vzgojevalno delo socialno-demokratične stranke; poročča sodrug dr. Anton Dermota. 5.) Volitev političnega odbora in kontrole deželne organizacije. 6.) Razno-terosti.

Pozivajo se vsi politični odbori krajinoh organizacij, da sklenejo račune in pripravijo pravočasno poročila za dobo letošnjega poslovanja ter jih pošljejo najdalje do 1. julija v roke Josipa Petejana v Gorici, Via Teatro št. 20. Posebne predloge je vpsolati vsaj osem dni pred zborom.

Socialni pregled.

Velikansko gospodarsko podjetje dunajskega delavstva. V nedeljo se je v Švehatu pri Dunaju otvorila nova velika tovarna za kruh, združena z mlinom. Na hlebcih, ki prihajajo iz velikanske pekarned, je vtisnjeno kladivo, to znamenje krasí zunanje zidovje poslopja in po njem se tudi imenuje izdelek: kruh s kladivom. Delavci poznajo ta znak, ki simbolizira njihovo združitev in moč. Tudi na novi tovarni je kladivo znamenje delavstva. Velikansko podjetje je namreč delavska last: Tvrđka Skaret, Hanusch in dr. predstavlja organizirano delavstvo dunajsko. O tej novi delavski postojanki povemo še kaj več.

Društvene stvari.

Kolesarsko društvo „Vrtojba“ v Vrtojbi priredi v nedeljo 27. t. m. popoldanski izlet v Ajševico k veselici ondotnega izobraževalnega društva. Rednik: Alojzij Zavadlav. — V terek na praznik Sv. Petra in Pavla se udeleži društvo polnoštevilno veselice bralnega in podpornega društva v Gorici, ki se vrši na Goriškeku. Obakrat odhod iz društvenih prostorov ob 3. popoldne. Rednik pri drugem izletu: Anton Toplikar.

Kolesarji! udeležite se obeh izletov v velikem številu.

V nedeljo 4. julija se udeleži društvo sokolske slavnosti na Opčinah pri Trstu.

Književnost in umetnost.

Naši zapiski. Socialna revija. Izšel je VI zvezek letošnji. Vsebina: Dr. Fr. Kí-drič: Pomote in potvare za razne potrebe. — R. L.: Anarhizem. (Dalje). — Dr. Dragotin Lončar: Iz politične korespondence dr. Janeza Bleiweisa. (Dalje). — Dr. H. Tuma: VIII internacionalna umetniška razstava v Benetkah. — *Pregled:* Narodno gospodarstvo. - Literatura. - Tehnika. - Politika. — Oton Zupančič: Epigrami.

Sodrugom še enkrat priporočamo, da si naroče to edino resno znanstveno socialno revijo.

III. slov. umetniška izložba se je v soboto otvorila v Jakopičevem paviljonu ob Latermanovem drevoredu. O razstavljenih poročamo o priliki.

LIKARICA
JULIJA POLLAK
 TRST
 ulica Sette Fontane šte. 5. I. nad.
 Priporoča se sodrugom.
 = Delo fino in točno. =
 Postrežba na dom.

Nova klobučarnica
GIORGIO DE LUISA
 predkratkim otvorjena
v ul. Barriera Vecchia št. 2
 Velika zbirka najnovejših klobukov in
 kap vsakih oblik iz najboljših tovarn.
Cene zelo nizke.

Anton & S
Toplikar
 kovač v Gor. Vrtojbi
 je odprl lastno prodajalno in
 popravljavnico
dvokoles
 v Gorenji Vrtojbi
 Kolesa prodaja po prav
 nizkih cenah!

Delavci! Sodrugi! Somišljeniki!
 Naročajte in širite „**Delavski List**“

KAVARNA UNIONE = TRST =
 Ulica Caserma
 = in ulica =
 Torre Bianca.
 Napitnina je odpravljena.
 Velika zbirka političnih in leposlovnih revij
 in časnikov v vseh jezikih.

Skladišče
 ameriških mrežic in aparatov
 za električno in plinovo luč
E. WÖFLER - TRST
 ulica delle Acque št. 20.

Pozor! V novem skladišču
 vina in likerjev

Blizu kinematografa Eden

ul. Madonnina št. 11, se prodaja
 različna vina prve vrste in po naj-
 nižjih cenah.

Refosk . . po 56 vin. liter

Moskat . . po 72 vin. liter

Istrsko . . po 48 vin. liter

Razen tega ima na razpolago še
 veliko zbirko belih namiznih in de-
 zertnih vin, likerjev, i. t. d.

Pošilja franco na dom

Vzorci na okus brezplačno

2000 kron se da onemu, ki bi našel da je
 moje vino ponarejeno.

Skladišče vina in likerjev
 TRST, ul. Madonnina št. 11.

Čitajte „**Delavski List**“.

1000 ducatov izgotovljenih zarobljenih.
 prve vrste
platnenih rjuh brez šiva.

Široke so 150 cm. dolge pa 2 in 25 cm.

Platno čisto izdelano iz najfinejših lanenih niti. Uporabi se lahko za najfinejšo
 rabo. Zaradi reducirane produkcije prodajam to

po 2 kroni in 80 vin. komad.

Pošlje se po povzetju najmanj 6 komadav.

Cenjenim odjemalcev pa naznanjam da imam na razpolago še približno
 4000 metrov najfinejših, dobro ohranjenih

rumburških platnenih odrezkov
 brez vsakih napak.

Od 6 do 12 metrov dolge prodajam po 50 vin. meter
 » 12 » 18 » » » 55 » »

Jamčim popolnoma tudi takrat za trajnost in trpežnost.

Dokler imam to v. skladu se pošilja samo v zavojih po 5 kg. (približno
 40 do 45 metrov) po povzetju.

Pozor. Ako blago ni po volji, vrnem takoj denar. Nakupi se tedaj brez rizike!

S. Stein - Tkalnica platna - Nahod na Češkem.

FRATELLI PAGANI

TRST. Ulica Acquedotto št. 6.

Velika zbirka igrač, okraskov, parfu-
 marij, mila, ovratnikov, zapestnikov,

kravat, i. t. d.

KAROL GERBEC
 BRIVEC v ulici delle Acque št. 17.

Enotni mesečni tarif. Šterilna svetilka Long.
 Zbirka parfumarij in mila.

Slovani! Podpirajte edino Slovani!

Slovansko knjigarno in papirnico

Josipa Gorenjca, Trst, ul. Valdirivo 40

Gostilna „Casa del Popolo“

(Zadružna delavska gostilna)

Trst, ul. S. Lazzaro in ul. S. Caterina

Domača kuhinja vedno dobro preskrbljena.

Cene zmerne.

Shajališče zunanjih sodrugov.

Kmečka delavska gospodarska zadruga

v Dobravljah na Goriškem

Registrovana zadruga z omejeno zavezo.
 USTANOVLJENA LETA 1908.

Podpisano se tem potom zahvaljuje
 dosedanjim vinskim odjemalcem, posebno
 občenemu konsumnemu društvu v Ljubljani
 delavskemu konsumu v Idriji, zasebnikom
 v Mirnu in drugod.

To priliko pa uporabi, da priporoča ve-
 liko množino svojega še neprodanega vipav-
 skega naravnega vina iz lastnih kleti zdru-
 ženih kmetov iz Dobravelj, Skrilj, Brji,
 Šmarji, Rihemberga, Kamnja in bližnjih
 vasi, vsem svojim dosedanjim in novim
 odjemalcem po Kranjskem, Primorskem,
 Štajerskem, Koroškem in drugod.

Pošilja se od 56 litrov naprej po jako
 zmernih cenah.

ZADRUŽNO VODSTVO.